

KJØNNSFORSKJELLER I SKOLEFAGLIGE PRESTASJONER

Ann Margareth Gustavsen - SePU

DAGENS SITUASJON

Ann Margareth Gustavsen - SePU

Kjønnsforskjeller i skolefaglige prestasjoner

- Jenter presterer bedre enn gutter i alle fag, bortsett fra kroppsøving
 - Størst forskjell i standpunkt, mindre på eksamen
 - Nasjonale prøver
 - Variasjon mellom fag og ferdigheter, samt innad i fag.
- Ca 70 % av de som mottar spesialundervisning er gutter
- Ca 75 % av elevene som får opplæring i segregerte opplæringstilbud er gutter
- Det er flere gutter enn jenter som er fritatt fra karakterer
- Det er flere gutter enn jenter som ikke fullfører videregående opplæring på normert tid.
- Norge er det landet i OECD med størst kjønnsforskjeller i høyere utdanning.
- Kjønnsforskjellene i opplevelse av læringsmiljøet kommer til uttrykk allerede i barnehagealder.
- Alltid vært kjønnsforskjeller på barnetrinnet

Mulige konsekvenser

- Jentene vil ha flere reelle valgmuligheter for å komme inn på videregående skoler og studieretninger det er rift om.
- Jenter som gruppe har i større grad enn guttene økt mulighet for å fullføre videregående opplæring i og med at grunnskolepoengene er en viktig bidragsindikator for å fullføre.
- Kjønnforskjeller i skolefaglige prestasjoner kan få ringvirkninger for valg av høyere utdanning og videre arbeidsliv.

Jentene tar over prestisjestudiene

NRK 07.08.14

Det er tungt for meg som gutt å erkjenne, men jentene har i mange tilfeller sterkere karakterbok.

Gutta når rett og slett ikke opp, sier rektor Ole Petter Ottersen ved Universitetet i Oslo

Skolen som faglig og sosial arena

- I den generelle delen av læreplanen står det at opplæringen skal gi elevene *kyndighet og modenhet til å møte livet sosialt, praktisk og personlig*.
- Skolens 2 hovedmål:
 - å gi elever skolefaglige kunnskaper og ferdigheter
 - å bidra til å gi elevene sosial og personlig utvikling

Kjønnsforskjeller i sosiale ferdigheter

- Guttene betraktes av lærere som mer urolige og uoppmerksomme, og vurderes til å ha en mer aggressiv og opposisjonell atferd.
- Gutter utøver mer bråk og uro enn jenter og lar seg lettere distrahere.
- Gutter viser en lavere arbeidsinnsats og en mer negativ sosial atferd enn jenter
- Jenter vurderes høyere enn gutter både på selvregulering, selvdisciplin og selvkontroll
- Det eneste området man ikke finner kjønnsforskjeller er i knyttet til den sosiale ferdigheten: empati og rettferdighet.

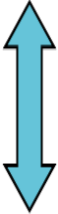
HVORDAN MAN KAN FORSTÅ OG FORKLARE KJØNN OG KJØNNSFORSKJELLER I SKOLEFAGLIGE PRESTASJONER ?

Ann Margareth Gustavsen - SePU

Forståelse av kjønn og forklaring på kjønnsforskjeller

- Biologisk forståelse av kjønn (kjønn som natur)
 - Kjønn er noe vi «er»
 - Naturvitenskapen vil forklare kjønnsforskjellene ut i fra fysiologiske og biologiske forskjeller
 - Modning
 - Forskjeller i hjernen (frontallappen)
 - Forklaring: Gutter presterer dårligere i skolen pga medfødte forskjeller i hjernen, hormonsystemer osv (individforklaring)
- Sosial forståelse av kjønn (kjønn som kultur)
 - Kjønn som noe vi «gjør»
 - Samfunns- og humanvitenskapen vil forklare kjønnsforskjellene på bakgrunn av sosial konstruksjon og kultur
 - Anti-skolekultur
 - Kjønnsstereotyper
 - Forklaring: Gutter presterer dårligere pga at de sosialiseres systematisk ulikt fra jentene, eks forventninger, kjønnsroller, antiskolekulturer (kontekstforklaring)

Ulike forståelser av årsaker til kjønnsforskjeller i skolefaglige prestasjoner

- Betydning av forhold utenfor skolen
 - Etnisitet
 - Sosioøkonomisk bakgrunn
 - Kognitive forutsetninger
 - Betydning av forhold i skolens kontekst
 - Lærerens forventninger
 - Elevenes holdninger og innstilling til skole (anti-skolekultur)
 - Elevenes væremåte i skolen
 - Arbeidsformer (ansvar for egen læring, arbeidsplaner)
 - Lærerens kompetanse
-

Det kan tyde på at kvaliteter i skolekonteksten kan kompensere for elevenes ulike bakgrunnsvariabler (Legewie & DiPrete, 2012)

Hva vet vi om betydningen av forhold i skolens kontekst?

- Jenter viser oftere enn gutter en klasseromsatferd som lærerne anerkjenner.
- Større kjønnsforskjeller i lærernes subjektive vurderinger av elevers skoleprestasjoner i lesing og matematikk enn i eksternt vurderte testresultater.
- Kjønns stereotyper blant læreres vurderinger av elevers ferdigheter
 - Overestimering av jenters leseferdigheter og gutters regneferdigheter.
- Kjønnsforskjellene varierer med kvaliteten på skolen.

Relasjoner mellom lærer og elev

- Lærere har best relasjon med elever som viser god arbeidsinnsats, trivsel og læring (Drugli, 2011)
- Lærere opplever å ha en dårligere og mer konfliktsky relasjon til gutter enn til jenter.
- Gutter opplever at jentene blir favorisert gjennom at lærerne er mer positivt innstilt til jentene og at de gir dem mer positiv oppmerksomhet (Adler, Kless, Adler, 1992).
- Gutter opplever at de lettere får skylden for ting og at lærerne snakker til dem på en sur måte (Rahbek, 2013).
- Jenter har en bedre relasjon til læreren sin enn det guttene har (Pianta, 2001).
- Er lærerens kjønn av betydning?

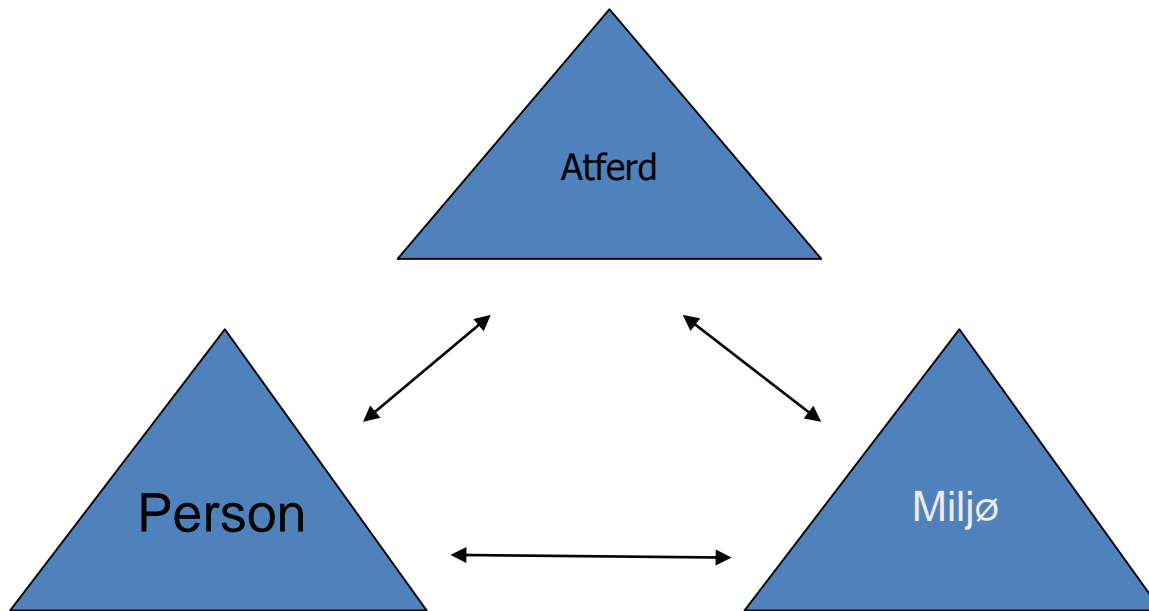
Sammenhengen mellom sosiale ferdigheter og skolefaglige prestasjoner

- Lærere vurderer daglig både gutter og jenters sosiale og faglige læring.
- Det er dokumentert at læreres karaktervurderinger ikke bare reflekterer elevenes faglige kunnskap, men også andre elementer, som sosiale ferdigheter.
- Subjektive lærervurderinger har sterkere sammenheng med elevers sosiale ferdigheter enn objektive testresultater.
- Større kjønnsforskjeller i subjektive lærervurderinger enn i objektive testresultater.

Noen resultater fra de 3 artiklene i min avhandling

- Lærere vurderer gutters sosiale ferdigheter i snitt mye lavere enn jentenes.
 - Hvorfor?
- Læreres vurdering av elevers sosiale ferdigheter er den faktoren som forklarer mest av variasjonen i gutter og jenters skolefaglige prestasjoner, bortsett fra tidligere skolefaglige prestasjoner.
 - Funnet gjelder i norsk og matematikk, ikke engelsk.
- Det kan se ut til at de sosiale ferdighetene forklarer mer av jentenes skolefaglige prestasjoner enn guttenes.

Kjønnsforskjeller: en sammenheng mellom biologi og sosiale konstruksjoner

Sosial og faglig læring

- Det er gjort undersøkelser som viser at sosiale ferdigheter har innflytelse på senere skolefaglige prestasjoner (Caprara m.fl 2000, Malecki og Elliott 2002).
- Det er også gjort studier som finner at skolefaglige prestasjoner kan predikere senere sosiale ferdigheter (Caemmerer & Keith, 2015).

ann.gustavsens@inn.no

Find us on Facebook

 Senter for praksisrettet utdanningsforskning (SEPU), Høgskolen i Hedmark

 Like

238 people like Senter for praksisrettet utdanningsforskning (SEPU), Høgskolen i Hedmark.

 Facebook social plugin

www.sepu.no